

" ב ק ו ר "

החדר היה רחב וגבה קירות, וריח של אתר שרה בו. אתר ? אפשר היה זה ריח אחר כלשהו. טרפנטין, או אפילו שמן רהיטים. ממקום מושבו יכול היה רוברט לראות את הברק הכבד של השלחן בפנת החדר — עשוי עץ כהה ומגולף פתוחי חיות. על גבי הזכוכית השחורה סודרה בדיקנות מערכת מכשירים נוצצים. נחשת קלל, ללא ספק. שחורים ומגולפים היו גם הכסאות הפזורים סביב, המנורה, כן העתורים. הוא לא העיז לקום ולבדוק את הכורסה עליה ישב ; פן יתברר כי השעיין את ראשו על לועה הפעור של חיה מעץ. רפוד העור החום היה מהווה בכמה מקומות.

רוברט הצית סיגרית. המאפרה, כף יד של אדם בעלת אצבעות ממושקות, היתה מלאה זנבות סיגריות. התאמץ לזכור מתי עשן אותן. והלא יתכן כי היוו כאן משהוא לפניו, יושב בכורסה זו מעשן אותן סיגריות ממש ? המחשבה הטילה עליו מורא. שלח ידו לקחת עתון ונתקל במנורה מימינו, נעוצה בראשו של עמוד שגדמה כעולה מן הרצפה. לרגע נתאווה למשוך בשרשרת ולראות איך מסתגן האור דרך פיו המחוטב של האריה ; אבל בחוץ היה אחר-צהריים בהיר וחם, והחלונות פתוחים היו. חשב שהוא יכול, אם ירצה בכך, לקום ולעמוד ליד חלון. זה לו דקות מספר שהוא יושב על מקומו, משחק בידו באצבעות המאפרה, והושב מה מעשיו בזה. שוב ושוב נתערבבו מחשבותיו.

החששות, שעוד בבקר זה היו כה איומים בעיניו נטשטשו ומוראם פג משעה שהביאם עמו לכאן. משל אימתו של המקום היתה גדולה מן המתרחש מחוצה לו.

קוצר רוח תקף אותו. נטל חוברת צבעונית, עשויה נייר משובח ; צלומים ושרטוטים מלאו את הדפים המבריקים — דגמים של גלגלות, עצמות, חוליות. מן השער צחקה אליו בחורה שוכבת, ומכשיר חשמלי בעל חוטים רבים מורכב לראשה. הניח את החוברת, והביט על החלון. צריך פשוט לקום ממקומו, זה הכל. ללחוץ את הבהונות אל הרצפה, למתוח את הברכיים — לקום. הביט על החלון השני. מתחתיו עמדה ספה צרה מכוסה שעוונית צהובה, ועץ זית גדול ממול זרק עליה צללים.

ואז עברה בו תחושה ברורה של אי ממשות, כאילו היה יושב בתוך חדר עשוי לתפאורת תיאטרון, בשעה שבין שתי חזרות. דומה כי הרגיש כך למן הרגע הראשון, שעה שנכנס לחדר וראה את המכשירים הנקיים מדי מונחים על הזכוכית המבהיקה. או כשהבחין בתמונת שלד בגודל טבעי, התלוי על הקיר מאחוריו. או שמא הגיעתהו תחושה זו רק ברגע שהרוח פתחה חלון בדירה שממול, ורוברט ראה ספה מחופה משי ירוק העומדת לרחב החדר, ושטיח לבן כשלג פרוש למרגלותיה. לא היה שם איש. הוא לא חכה שיהיה שם איש. העץ הסתיר את הקיר ואת מחצית המרפסת, אבל רוברט יכול היה לראות את הדירה כולה מבעד לקירות. הוא ידע שהיו שם שיחי וורדים, וכסאות נוח עם הרבה כרים צבעוניים. ידע, שעליו להיות שם. לצנן את רגליו היחפות בשער הסמך של השטיח, ולחוש את המשי הקר חודר בעד עורו. חשב שהיו שם מניפות סיניות גדולות ומזרקה של מים בתוך תבנית בטון, ואולי גם זמיר בכלוב. ובפנת החדר עומד נבל גדול עשוי זהב ושן, שהרוח פורטת על נימיו. רוברט ישב על הכורסה השחורה וחשב שעליו בוודאי להיות שם ; אלא שהחדר ההוא איננו, ממש כפי שחדר זה בו

הוא יושב, איננו במציאות. מעולם לא היה בו לפני כן ושוב לא ישוב לכאן. ורק עכשיו, מוטל עליו להביא איך שהוא לידי סיום חלום זה שהחל בו שלא מרצונו. תמה, מהו המשכו של תפקיד שעליו לשחק, ומה הם הדברים אשר יאמר לרופא, שיכנס וישאל לרצונו.

דפיקה קלה בדלת. אחות בסנר לבן נכנסה ושאלה דבר מה. רוברט סבור שענה כהלכה, גם שאינו יודע בדיוק מה שאלה אותו. היא הביטה בו באהדה והניעה בראשה. "היא חושבת שאני החולה", הרהר רוברט. נזכר, שלפני רגע סבר שאמנם, הוא החולה.

הרופא נכנס.

— סלח לי על שאלצתי אותך לחכות, — אמר, וחיך באדיבות. וכל הדברים חזרו פתאם לממדיהם הרגילים. הוא היה צעיר מאד, כבן גילו של רוברט, ולבש חולצה מנילון צהוב ומכנסיים אפורים. הוא נראה פשוט ביותר ואדיב. חיוכו הקניט את רוברט, שבקש לומר דבריו במהירות ולהסתלק מכאן. הדברים שערך במוחו במשך הבקר, שעה שהסתובב סעור ברחובות העיר, שבו ואבדו את חשיבותם. דמה שהמ' דובר הוא בענין של מה בכך, ואפשר שברובו — פרי דמיונו בלבד. רק התרגשות פזיזה הביאה אותו לכאן, ודבר זה בקש עתה להבהיר לרופא בחולצת הנילון.

— שמך, אדוני? — שאל הלז.

— שפירא. רוברט שפירא.

— ארץ המוצא?

— הונגריה, ואחר כך אמריקה. כשעלינו ארצה...

— אדוני נשוי?

— לא. אני גר עם הורי. כשעלינו ארצה...

— הכתבת?

— יד המעביר, בלוק 243. אבי היה סבור...

— רגע אחד אדוני. עוד מספר שאלות. מה גילך, בבקשה?

— דוקטור, — רוברט התאמץ לטשטש מין כעס משונה שחלהל בגרונו. באתי כדי לבקש את עצתך ביחס לאבי.

— אהה. — אמר הרופא. — מה גילו של אביך ?

— בן 54, — ענה רוברט, — נשוי, עובד כרואה חשבון ב"חברה קבלנית לבנין".

— אהה. — אמר הרופא, ורשם בפנקסו.

— מעולם לא היה חולה לפני כן. לפי מקצועו הוא סוחר. סוחר עורות. ו...!

— כן ? — שאל הרופא בהתענינות, שהפיגה את רצונו של רוברט להמשיך בספור. פתח ודבר במשפטים קצרים, מבקש להכניס בהירות ודיוק בדבריו, נתקל ומסתבך ב"הדברים נראים כך" וב"אפשר שאני טועה". הרופא האריך לשאול לפרטים, מתעכב בנקודות קטנות ומהסס לפני כל משפט. רוברט המרוגו חשב שאך ייצא מכאן ישובו החיים להיות קלים ונעימים כשהיו, וכל העומס המיותר הזה של דאגה לאביו ישור מעליו באחת. עכשיו בטוח היה שנפלה טעות. החשש והדאגה שנקרו בלבו הבקר בטעות יסודם. כעס היה בלבו על הרופא, המקבל ברצינות חמורה כזו את פטפוטיו.

סוף סוף הרפה ממנו, ורשם על ניר כתיבה מצועצע ומודפס. מספר מלים בכתב חרטומים.

— זה ירגיע אותך, — אמר, כשהוא קם ונוטל את ידו של רוברט. — אבל אינני מאמין שלומן רב. עליך לשדל אותו לבוא עמך לכאן.

רוברט יצא את החדר. היה לו לאותו בית פרוזדור ארוך, מחופה שטיחים צבעוניים. תמה, מנין לו לרופא צעיר כל כך שטיחים עתיקים ויקרים אלו. ברגע זה נזכר שאמו שלחה אותו לכאן משום שהרופא היה בן עירם ומכירו של אבא. משמע, שהלז נפטר, ופרחה זה בא במקומו.

נתן את לבו וראה בדלת הכניסה לוח שיש זעיר ומבהיק, ועליו כתוב באותיות נחמדות למראה :

ד"ר אלעזר עפרוני

מומחה למחלות עצבים ונפש

מתחת ללוח אפשר היה להבחין בכתם בהיר בדלת, מקום שם הוצאה ממקומה הטבלה הישנה עם שם בעליו הקודם של הבית — טבלה שוודאי היתה עשויה נחשת. מורא סתום ואכזרי התגנב ללבו של רוברט.

חם. שמיים אפורים מתוחים כיריעה, מגוהצים.

הרבה אנשים נחפזים מאן שהוא לאי שם.

עיר עיפה, מתנכרת. שורות בתים גדולים וחשופים, הניחו לקרני

שמש מאוחרות להשתעשע בבשרם הצרוב.

רוברט החיש את צעדיו. הוא טעה בחישוב המרחק לתחנה המר-

כזית, ולאחר שהלך רבע שעה עוד היה בחצי הדרך. חולצתו דבקה

לגבו, ושערו שמט על מצחו. עייפות כבדה הכבידה את אבריו. הרווחה,

לה צפה בצאתו מן הרופא, לא באה עליו, ואת מקומה תפסה הרגשה

מרירה של מתיחות עצבים.

כשהגיע לתחנה המרכזית נרגע מעט. הפועלים בבגדי העבודה,

מהמים ונדחקים לפני האוטובוס החורק, הזקנים חולי העיניים, הנשים

עם הסלים הגדולים, זה היה הנוף אליו הורגל מזה ארבע שנים. הוא

חזר לעצמו, ואתו יחד חזרו גם הפחדים שענוהו במשך הבקר ; מחלת

אביו היתה פתאם ברורה וממשית בעיניו.

האוטובוס עצר במרכז המעברה, ורוברט נפלט מתוכו עם זרם

הפועלים. האשה עם החבילות שנלחצה אליו בדרך, השאירה כתמי

שומן על חולצתו ומכנסיו.

בתחנה חכו שתי הבנות של השכן המרוקני, שנעלו בעליים בעלות עקבים גדולים וענדו עגילים מוזהבים. "הי, רובי", קראו אליו והוא חייך לעברן. כשפנה משם אמרה האחת: "גם כן שויצר אחד" ואחותה השיבה: "כן, אבל הוא חתיך".

רובי חצה את שורות הבתים בדרך אל ביתו. בחלק מהם כבר דלקו אורות חוזרים של עששיות, ויתרם אפלים היו, קרשיהם הכהים מזדקרים באיום אל הלילה. בקרן הרחוב היה צריף ארוך במקצת מן השאר, ושלחנות נמוכים עם כסאות עץ מפוזרים לפניו, חוסמים את המעבר. קבוצות בחורים בגילים שונים ישבו שם, משחקים שש-בש לאור פנסי לוקס. למרות השכנות הקרובה אל ביתו לא הכיר רוברט אף אחד מהם בשמו. הם הרימו ראש והסתכלו אחריו בעברו. טרם גמרו בגפשם אם להתיחס אליו בקנאה, אם בבטול.

ליד דלת הצריף עצר. דממה מוחלטת שררה בו. ידע, שאמו לא יצאה את הבית; שימצא אותה יושבת במקומה שאצל החלון, ידיה שמוטות על גבי מעשה הסריגה, והיא יגעה מכדי לקום ולהדליק לעצמה את האור. רוברט בלע את רוקו ונכנס.

— דב ?

— לא, אמא. זה אני.

— בא חביבי, הדלק את המנורה.

רוברט נגש לשלחן בצעדים כבדים, שלף מכיסו את המצית והעלה באש את הפתיל הספוג נפט, סוגר עליו זכוכית עגולה ומפויחת. יותר מכל שנא רגעים אלו שבין חושך לחושך, דממה קודרת זו, ואת מעשה הסריגה השמוט על ברכיה של אמו.

— היכן אבא ?

— אצל השכנים. בא ושב אצלי, רובי. אמך עייפה היום.

רובי נגש אל החלון הסמוך ועמד שותק.

- איך היתה העבודה היום ?
- "היא רוצה לשאול מה אמר הרופא", חשב, "ואינה מעיזה".
- תודה, אמא. הכל כשורה.
- אתה יוצא הערב ?
- "רעיון טוב. עוד יכול אני לצאת".
- לא, אני נשאר בבית.
- כך יותר טוב, בני. אתה מסתובב יותר מדי.
- יודע, יודע. כבר דברנו על זה.
- שתיקה כבדה נפלה בחדר. כבדה, משום שהאוויר היה חם וסמיך וגוויות נבוכים פרפרו על אדן החלון. ומשום שמצויים היו דברים בלתי אמורים ביניהם. האב טרם חזר.
- הייתי אצל ד"ר שפיצר, — פתח, והוא משחק באצבעות שמאלו בזכוכית המגורה, מסובבה הילך והילך וחווך אצבעותיו.
- ובכן ?
- רוברט דמה שקולה רועד, אבל ייתכן שהיה זה קולו הוא.
- ובכן, ד"ר שפיצר איננו מקבל יותר באותו בנין.
- אמו החוירה. ד"ר שפיצר היה מחזרה בימים עברו.
- נפטר ? — שאלה. מפחדת היתה מן הזקנה, וזה כמה, שמכריה הישנים היו מסתלקים אחד אחד מן העולם. היא נתיראה שתשאר לבדה.
- אינני יודע, אמא. יתכן שיצא לפנסיה. רופא צעיר מקבל במקומו ; איזה ד"ר אלעזר עפרוני.
- מוזר.
- כן. — רוברט זכר פתאם את חולצת הגילון הצהובה, ואת החלטתו הנמרצת לא לבקר שם שנית.
- ובכן ?

- ספרתי לו. כאבי הראש, הדכאון, סרובו לפנות לרופאים. הכל.
- והוא אמר לך שעליו לבוא בעצמו, ונתן לך כדורי אספירין.
- כדורי אספירין ועצות טובות. איזה עצות! אמא...
- כגון? מה עלינו לעשות? האם אפשר להקל עליו?
- אמא...
- מה יש?
- אמא, ד"ר עפרוני הוא רופא למחלות נפש.
- מה זאת אומרת, רובי, מה כוונתך להגיד בזה?
- לא כלום, אמא.
- רצונך לומר...
- אינני אומר דבר. הניחי לי, למען השם.
- אמו פכרה את זרועותיה.
- מה פירוש הדבר, רובי? מה אמרת לו, מה אמר לך? ענה לי!
- אינני יודע כלום. לא ראיתי את השלט עד שיצאתי משם.
- תחילה חשבתי שאני נמצא אצל ד"ר שפיצר שלך. אבל... נדמה לי...
- אבל... נדמה לך...
- דב שפירא פתח את הדלת ועמד בה. עיניו הבריקו, שוטטו סביבן.
- נתקלו בעיניו של רוברט ודעכו.
- איך כאבי הראש, אבא? — שאל רובי בקול רך.
- כל תשובה לא באה. האב גרר את רגליו בכבדות, משך אותן לכוון כסא הקש שבפנה. ללא רעש צנח גופו המלא, התקפל בתוכו וקפא.
- אשתו ובנו הביטו אחריו. מבטיהם נצטלבו זה בזו.